

Vztahy Ruska a EU

kde je možné najít společnou řeč?

V Praze se dne 31. ledna 2019 konala první debata ze série Café Evropa letošního roku. Tentokrát byla kapacita konferenčního sálu Evropského domu zcela naplněna, a to také díky atraktivnímu tématu pro diváky, jehož název byl „Vztahy Ruska a EU – kde je možné najít společnou řeč?“

Před plným sálem usedli dva hosté – Petr Kolář, který působil jako bývalý velvyslanec v USA a Ruska, a Petr Pirunčík, analytik zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky. Moderace živé debaty se chopila Kateřina Etrychová. Rusko-evropské vztahy byly v posledních letech zatíženy mnoha událostmi, jejichž rozuzlení bylo značně ztíženo a obě strany musely postupovat s jistou opatrností. Je třeba brát v potaz, že Rusko je pro EU velmi důležitým strategickým partnerem a dodavatelem energie a EU je naopak pro Rusko nejdůležitějším partnerem, co se týče obchodních vztahů. Jedním ze zásadních problémů, na jehož řešení se nedokáží shodnout ani členské státy EU, je ruský postup vůči Ukrajině. A právě touto otázkou byla moderátorkou zahájena čtvrtěční diskuze. S odkazem na výrok ministra zahraničních věcí Petříčka se hostů zeptala, zdali je Rusko schopné se chovat vůči Ukrajině zodpovědně. Pan Kolář odpovídá: „Je to v jeho [Ruska] zájmu.“ Dle názoru pana Koláře navíc Rusko vyhodnotilo, že nemůže Evropu porazit ekonomicky ani vojensky, a proto začalo uplatňovat nový způsob boje, a to hybridní válku, jejímž nejefektivnějším nástrojem jsou desinformace a trojství koně uvnitř Evropy.

Pan Pirunčík reaguje, že na Ukrajině se jedná o střet třetích stran – Ruska, USA a EU. Dodává: „Situace na Ukrajině se nevyřeší, dokud ji nevyřeší tito třetí hráči.“ Konflikt na Ukrajině je velmi komplexním problémem a není čistě ukrajinsko-ruský. V reakci na pana Koláře navíc podotýká, že z pojmu hybridní válka se stal trendy pojem, jehož význam se začíná vyprazdňovat. Upozorňuje, že hybridní válka není pouze nástrojem Ruska, ale je užíván všemi stranami, které v konfliktu figurují.

V další části debatičního večera se řešila otázka anexe Krymu v roce 2014 a role EU v dané situaci. „Špatně, ale ona nemohla lépe,“ reaguje pan Kolář na otázku, zdali EU sehrála svou roli dobře. Svou odpověď vysvětluje nedostatkem nástrojů, které EU má. Jako problém také uvádí nejednotné postoje v rámci EU. Některé státy vnímají Rusko smířlivěji, některé ostražitěji. Na druhou stranu chválí sankční režim, který byl Evropou přijat a dokáže se jej společnými silami nadále držet. Moderátorka se s odkazem na výrok českého prezidenta ohledně zbytečnosti sankcí ptá, zdali jsou sankce vůbec řešením. Pan Pirunčík upozorňuje publikum, že není mluvčím pana prezidenta Zemana. Na otázku odpovídá, že pan prezident je zkušený ekonom, který se obecně staví proti sankcím jakožto nástroji. Zeman však nikdy nezpochybil evropské sankce v souvislosti s Krymem ani protiruské sankce jako takové, říká: „Jedná se o mýtus, který přežívá.“

V očích bývalého velvyslance v USA a Rusku je současné Rusko agresorem a naší úlohou je adekvátně reagovat na nepatřičné chování tohoto státu, aby nedošlo k otevřenému konfliktu. Doplňuje, že jedním z racionálních řešení se nabízí konsolidace části Ukrajiny, která není pod ruskou kontrolou, jakožto stabilního demokratického státu. Poukazuje přitom na myšlenku Konrada Adenauera a tehdejší rozdělené Německo: „Lepší ovládat půl Německa úplně než mít Německo celé bez kontroly.“ Pan Pirunčík reaguje na slova pana Koláře, že užívání pojmu agresor a podobných válečně laděných termínů pouze přilévá olej do ohně. Dle něj je situace značně komplikovanější a nelze ji označovat za střet civilizací, jak ji pan Kolář dříve označil.

Předtím než je věnován prostor divákům a jejich otázkám, doplňuje Petr Pirunčík poslední myšlenku. Dle jeho názoru je pro Českou republiku charakteristické vnímat Ukrajinu jako oběť a obětí je přirozené podporovat. My si však musíme uvědomit, že Ukrajina není v tomto případě pouze obětí.

Organizátoři v rámci projektu Café Evropa poskytují prostor pro svobodnou diskusi. Její závěry však nelze zaměřovat s oficiálními stanovisky a postoji institucí EU.

www.cafe-evropa.cz